

Science. Set free.

Διαδικτυακό Σεμινάριο OpenAIRE:
«Η πορεία της Ανοικτής Επιστήμης
στην Ελλάδα και στην Κύπρο: τοπικές
πρωτοβουλίες και επόμενα βήματα»

Βασιλική (Σύλβια) Κουκουνίδου

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου
OpenAIRE CY NOAD

Ανοικτή Πρόσβαση στην Κύπρο – Πολιτική 2016

«Εθνική Πολιτική Ανοικτής Πρόσβασης στην Επιστημονική Πληροφόρηση, 2016»

- ❖ Κάλυπτε κυρίως δημοσιεύσεις που χρηματοδοτούνται τόσο από δημόσιους, όσο και ιδιωτικούς πόρους.
- ❖ Αναφορά σε ενθάρρυνση για ΑΠ σε ερευνητικά δεδομένα.

Πώς εφαρμόστηκε για τη δημόσια χρηματοδοτούμενη έρευνα;

RESTART 2016-2020 (ΙΔΕΚ)

Οι φορείς καλούνται να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες της Εθνικής Πολιτικής

επιλέξιμη δαπάνη για δημοσίευση σε περιοδικό ΑΠ (κατηγορία «Ειδικά Έξοδα»)

Νέα δεδομένα – Από την Ανοικτή Πρόσβαση στην Ανοικτή Επιστήμη

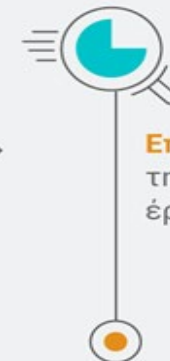
Ανοικτή Επιστήμη

Νέα προσέγγιση στην επιστημονική διαδικασία

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ,
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ακριβέστερη επαλήθευση των επιστημονικών αποτελεσμάτων – **μεγαλύτερος αντίκτυπος της έρευνας**

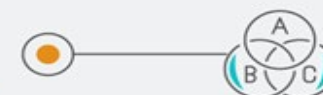

Επιτάχυνση της επιστημονικής έρευνας

Υψηλότερα ποσοστά αναφορών – αυξημένη αναγνώριση για τους ερευνητές

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ
Πλεονεκτήματα

Μείωση της αλληλοεπικάλυψης στη συλλογή, δημιουργία, μεταφορά και επαναχρησιμοποίηση επιστημονικού υλικού

Περισσότερες ευκαιρίες για **συνεργασία**

Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, καθώς η έρευνα δεν χρειάζεται να επαναληφθεί

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ,
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Επιστήμη στην Κύπρο

- ❑ **Αναθεώρηση Εθνικής Πολιτικής** για την Ανοικτή Πρόσβαση με τη συμπερίληψη νέων οδηγιών και των όρων της Ανοικτής Επιστήμης
- ❑ **Ενίσχυση των ψηφιακών υπηρεσιών για την έρευνα**
- ❑ **Διασύνδεση** με το Ευρωπαϊκό Οικοσύστημα Ανοικτής Επιστήμης και Καινοτομίας

πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις που έχουν ελεγχθεί από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες,

αξιόπιστα ερευνητικά δεδομένα και

αποτελέσματα με ανοιχτό και χωρίς διακρίσεις τρόπο

το νωρίτερο δυνατό στάδιο της διαδικασίας διάδοσης / δυνατότητα χρήσης και επαναχρησιμοποίησής τους

Εθνική Στρατηγική - Προτεινόμενα Μέτρα Πολιτικής και Δράσης

Υλοποίηση Εθνικής Πρωτοβουλίας για την Ανοικτή Επιστήμη

1. Συμβουλευτική Ομάδα για την Ανοικτή Επιστήμη

Ιούνιος 2021 2 υπο-ομάδες

2. Αναθεώρηση της Εθνικής Πολιτικής για την Ανοικτή Πρόσβαση

Εγκρίθηκε νέα πολιτική – σχέδιο δράσης

3. Δημιουργία Κυπριακού Νέφους Ανοικτής Επιστήμης

Δράση καταγραφής υφιστάμενων υποδομών - προσχέδιο εισήγησης για το μοντέλο του αποθετηρίου & εθνικού κόμβου

3. (I) Εθνικό Αποθετήριο Ανοικτής Πρόσβασης

- Στρατηγικό / επιχειρησιακό / οικονομικό / νομικό πλαίσιο
- Διασύνδεση συστημάτων και ηλεκτρονικών υποδομών

3. (II) Δημιουργία ένα σημείου εισόδου για την Ανοικτή Επιστήμη στην Κύπρο

4. Υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης, κατάρτισης και υποστήριξης

Υλοποιείται

Άτυπη Συμβουλευτική Ομάδα για την Ανοικτή Επιστήμη

Ρόλος

- › να ενημερώνει για τις εξελίξεις της Ανοικτής Επιστήμης
- › να προβεί σε εισηγήσεις για την αναθεώρηση της Εθνικής Πολιτικής Ανοικτής Πρόσβασης
- › να μελετήσει το πλαίσιο και τις τεχνικές παραμέτρους για τη δημιουργία Εθνικού Αποθετηρίου Ερευνητικής Παραγωγής της Κύπρου
- › να παρακολουθεί και να προβαίνει σε εισηγήσεις για την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης, της ενημέρωσης της ερευνητικής κοινότητας και της δημιουργίας κινήτρων

Εθνική πολιτική για την Ανοικτή Επιστήμη

- ❑ **Συνεργασία Υφυπουργείου ΕΚΨΠ** με Άτυπη Συμβουλευτική Ομάδα και εθνικό γραφείο ΑΠ (OpenAIRE)
- ❑ **Στοχευμένη διαβούλευση ΥφΕΚΨΠ** με οικοσύστημα Ε&Κ:
  - i. Αντιπρυτάνεις Δημόσιων και Ιδιωτικών Πανεπιστημίων
  - ii. Ινστιτούτο Κύπρου, Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής, Κέντρα Αριστείας
  - iii. Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ)
  - iv. Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας
  - v. Επικεφαλής Επιστήμονας
  - vi. Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας
- ❑ Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Μάιο 2022 – έναρξη ισχύος Δεκέμβριος 2022

Εθνική Πολιτική για τις πρακτικές της Ανοικτής Επιστήμης

Καλύπτει την πρόσβαση, διατήρηση και επαναχρησιμοποίηση επιστημονικών πληροφοριών.

- Ανοικτή Πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις
- Διαχείριση ερευνητικών δεδομένων, συμπ. της Ανοικτής Πρόσβασης
- Χρήση υποδομών, εργαλείων και υπηρεσιών για την Ανοικτή Επιστήμη
- Υιοθέτηση άλλων πρακτικών Ανοικτής Επιστήμης
- **Υποχρεωτική εφαρμογή για χρηματοδοτούμενη έρευνα** από δημόσιους πόρους, εκτός εάν αυτό δεν είναι δυνατό ή είναι ασύμβατο με την περαιτέρω αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- **Κίνητρα και επιβραβεύσεις** για τους ερευνητές που χρησιμοποιούν πρακτικές Ανοικτής Επιστήμης.

Εθνική Πολιτική για τις πρακτικές της Ανοικτής Επιστήμης

- Ανοικτή Πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και δεδομένα
- Διαχείριση ερευνητικών δεδομένων
- Χρήση υποδομών, εργαλείων και υπηρεσιών για την Ανοικτή Επιστήμη
- Υιοθέτηση άλλων πρακτικών Ανοικτής Επιστήμης
- **Πρόσβαση «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου»**
- **Υιοθέτηση κινήτρων και επιβραβεύσεων**

Ανοικτή Επιστήμη στην Κύπρο – Στοιχεία Χαρτογράφησης

❖ Καταγραφή κατάστασης – Εργασία έργου NI4OS-Europe 2019 και Χαρτογράφηση ετών 2021, 2022

❖ Υποδομή

2021

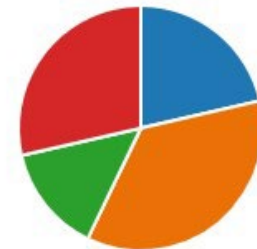
- ❖ 9 Ιδρυματικά αποθετήρια
- ❖ 1 αποθετήριο για επιστημονικά δεδομένα
- ❖ Δημιουργία/Διατήρηση συλλογής «Κύπρος» στο αποθετήριο Zenodo (295)

2022

- ❖ 12 Ιδρυματικά αποθετήρια
- ❖ 3 αποθετήρια για επιστημονικά δεδομένα
- ❖ Διατήρηση συλλογής «Κύπρος» στο αποθετήριο Zenodo (333 - 2/5/2023)

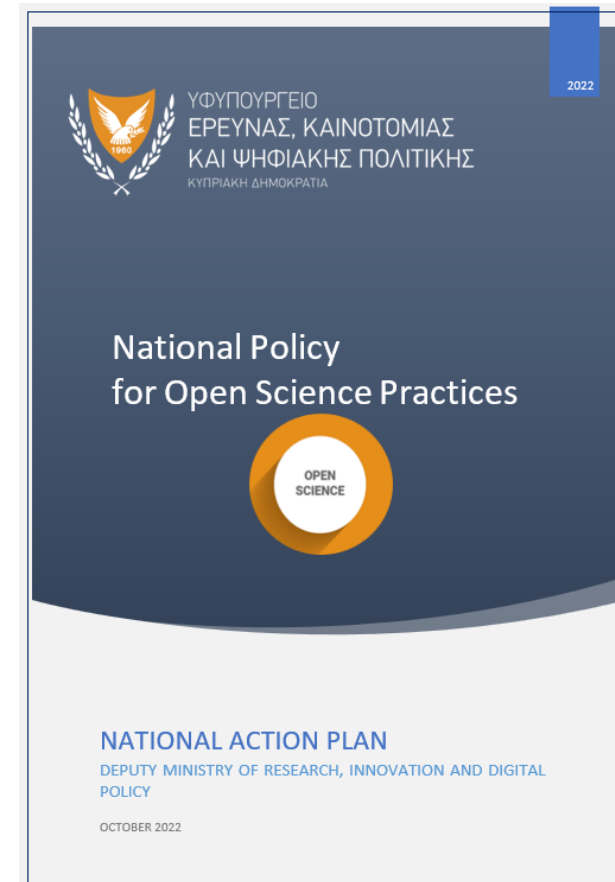
❖ Δημιουργία Ιδρυματικών Πολιτικών ΑΠ σε αρκετά ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα

● Ναι, με υποχρεωτική εφαρμογή	3
● Ναι, με εθελοντική εφαρμογή	5
● Όχι	2
● Είναι υπό διαμόρφωση	4

Επόμενες δράσεις

- ✓ Εφαρμογή των προνοιών του Εθνικού πλάνου δράσης
- ✓ Συνεργασία Υφ.ΕΚΨΠ με οικοσύστημα και άτυπη Συμβουλευτική Ομάδα για την υλοποίηση
- ✓ Ενθάρρυνση των ερευνητών και των πολιτών για χρήση & αξιοποίηση της Ανοικτής Επιστήμης
- ✓ Περισσότερες πληροφορίες για την εθνική πολιτική ΑΕ στην ιστοσελίδα του ΥΕΚΨΠ

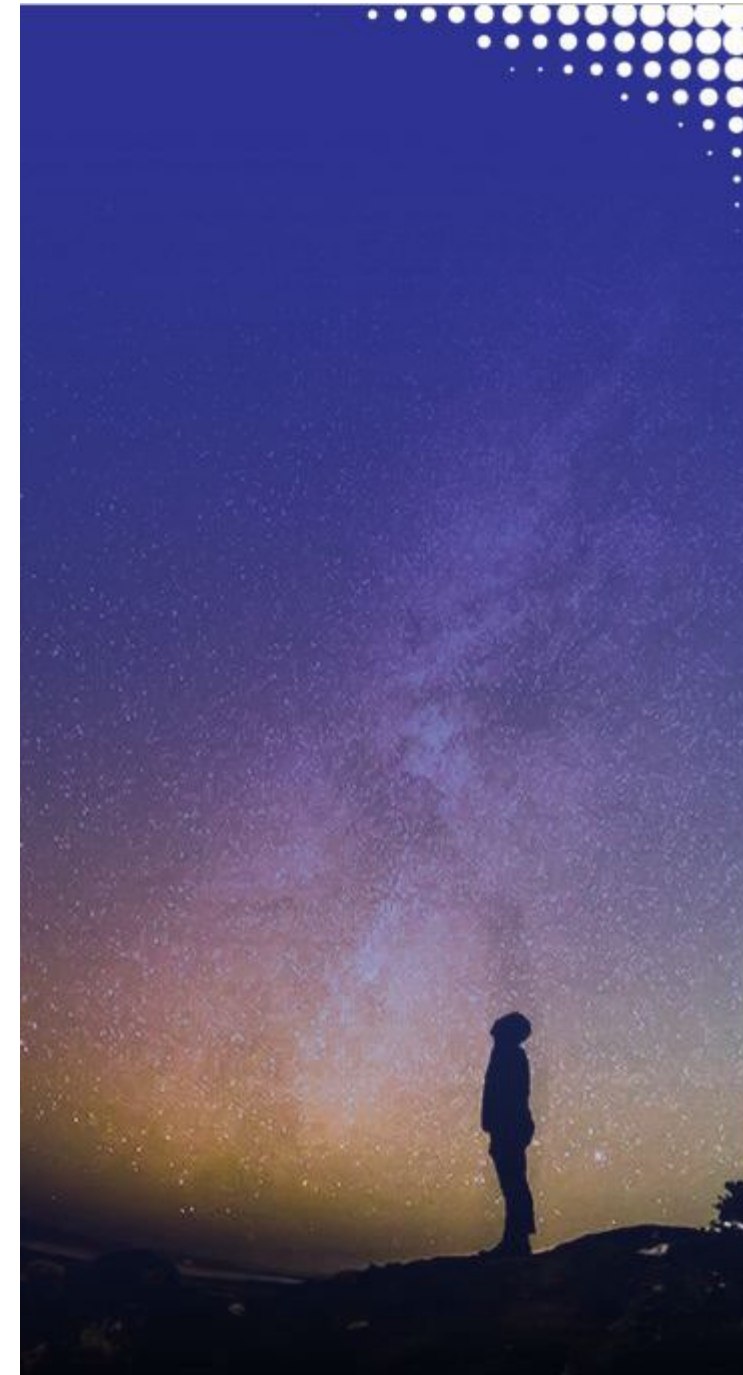

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Εθνική πολιτική για τις πρακτικές Ανοικτής Επιστήμης 2022 (Παρ.10)

Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες αναμένεται να:

- ❖ Συνεργαστούν με θεσμικά τμήματα ή οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο φορέα (όπως νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες έρευνας κ.α.) για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών μαθημάτων προς διευκόλυνση της υιοθέτησης της ανοικτής επιστήμης και της ενίσχυσης των ερευνητών, των βιβλιοθηκονόμων και άλλο προσωπικό υποστήριξης με τις απαραίτητες δεξιότητες και εξειδίκευση.
- ❖ Μαθήματα κατάρτισης θα πρέπει να περιλαμβάνουν δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τις δημοσιεύσεις σε ανοικτή πρόσβαση και τη διαχείριση ανοικτών δεδομένων.
- ❖ Η κατάρτιση αυτή θα πρέπει επίσης να προσαρμόζεται στους διάφορους επιστημονικούς κλάδους και να παρέχεται σε ερευνητές σε όλα τα στάδια της σταδιοδρομίας τους, ενώ παράλληλα θα πρέπει να ενσωματώνεται και στα προγράμματα σπουδών.

Κύπρος και Ανοικτή Επιστήμη 2008-2022

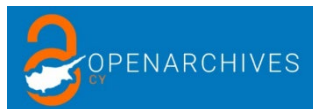
Ενδεικτικές Δράσεις βιβλιοθηκών

❖ Υπογραφή Διακήρυξης του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση στη Γνώση των Θετικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.
(ΠΚ 2008, ΤΕΠΑΚ 2011, ΑΠΚΥ 2017)

2015 - 2016

❖ Άτυπη ομάδα εργασίας για την Ανοικτή Πρόσβαση – Πολιτική 2016

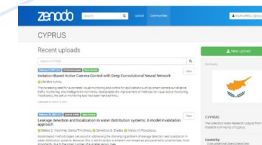

❖ Ιδρυματικά αποθετήρια

❖ ΓΝΩΣΙΣ (ΠΚ), ΚΤΙΣΙΣ (ΤΕΠΑΚ), ΚΥΨΕΛΗ (ΑΠΚΥ), ΠΛΗΜΟΧΟΗ (ΕυΠΚ), ΗΦΑΙΣΤΟΣ (Νεάπολις) UNIC IR(ΠΛ), ...

❖ Δημιουργία/Διατήρηση συλλογής «Κύπρος» στο αποθετήριο [Zenodo](#)

❖ Δράσεις διάχυσης & προώθησης γνώσης και εξελίξεων που αφορούν την Ανοικτή Επιστήμη (εκδηλώσεις, webinars κ.α.)

❖ Ενέργειες κοινοπραξίας για transformative agreements etc

ΕΚΔΟΣΤΗΣ	Συνεργασία
ASSOCIATION FOR COMPUTING MACHINERY (ACM)	Επιχειρηματική
AMERICAN CHEMICAL SOCIETY (ACS)	
C.I.P. CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS	
EMERALD	
OXFORD UNIVERSITY PRESS	
SAGE	Ακαδημαϊκή
TAYLOR AND FRANCIS	
WILEY	
BIOMED Central	
Springer - Springer Nature	
Open Access Publishing in Particle Physics	Ακαδημαϊκή
Royal Society Chemistry	
MDPI (Multidisciplinary Digital Publishing Institute)	

❖ Συνεργασίες με δημοτικές βιβλιοθήκες π.χ. Δημοτική Βιβλιοθήκη Στροβόλου για προώθηση της Επιστήμης των Πολιτών

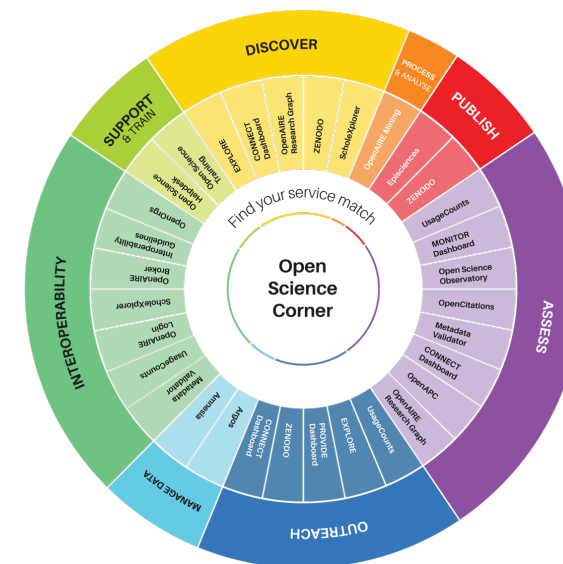
OpenAIRE - Βήματα προς υποστήριξη Εθνικής πολιτικής

✓ Δράσεις ενημέρωσης της ερευνητικής κοινότητας (συνεργασία με αρμόδια σώματα)

✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων πρακτικής εφαρμογής των πρακτικών Ανοικτής Επιστήμης

✓ Καθοδήγηση για θέματα Ιδρυματικών πολιτικών, δημιουργίας & συμβατότητας υποδομής

✓ Καθοδήγηση για αξιοποίηση διαθέσιμων υπηρεσιών (π.χ. OpenAIRE services) πληροφοριών και πόρων

Ευχαριστώ!

Cyprus NOAD
www.openaire.eu

Email
openaire-cy@ucy.ac.cy

Twitter
[@openaire_eu](https://twitter.com/openaire_eu)

